

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2023/24:37

Onsdagen den 8 maj

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Elisabeth Svantesson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 12 april 2024

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 14 maj 2024

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Finansminister Elisabeth Svantesson, statssekreteraren och medarbetare hälsas alla varmt välkomna. Finns det något att tillägga muntligen när det gäller återrapport från mötet i rådet den 5 april?

Anf. 2 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Nej, det gör det egentligen inte. Jag kan bara meddela att det kommer att vara ett inkluderande eurogruppsmöte på måndag eftermiddag. Där ska vi återigen prata om konkurrenskraft och kapitalmarknadsunionen. Det är lite av en never-ending story.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Direktivet om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande källskatt.

Anf. 4 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Det är första gången på ganska lång tid som skattefrågor kommer upp på dagordningen. Innan jag går in på själva substansen ska jag berätta att dessa båda skattefrågor också diskuteras på Coreper i dag. Det är ju onsdag; normalt är vi här på fredagar. Det betyder att det skulle kunna bli mindre förändringar i kompromissförslagen som ni har fått. Jag kommer att återkomma till detta under varje punkt.

Ni har fått den uppdaterade kommenterade dagordningen. Där ser ni att rubriceringen för punkterna väntas förändras från politisk överenskommelse till allmän riktlinje. Tanken är att detta ska kunna gå till Europaparlamentet så att de ska kunna höras på nytt. Då kan man tänka: Varför det? >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Den första skattefrågan gäller ett direktiv om skattelättnad för överskjutande källskatt. Statssekreterare Carolina Lindholm besökte skatteutskottet förra veckan. Ni har också fått information skriftligen.

I korthet handlar det om att källskatteförfarandena i EU ska bli både effektivare och säkrare. Det tycker vi är viktigt. I dag är det långdragna och komplicerade processer. Det hindrar gränsöverskridande investeringar. Det här handlar också om att förhindra missbruk.

Den största förändringen som skett under förhandlingarna är att det bara är länder som har ett börsvärde på över 1 procent av EU:s totala börsvärde som måste tillämpa direktivet i sin helhet.

Om jag bara ska säga något kort om vad som har varit särskilt viktigt för Sverige är det att också fonder ska omfattas av förslaget, eftersom många svenskar investerar i just fonder. I det förslag som nu ligger på bordet har fonderna full tillgång till de här snabbförfarandena. Det tycker vi är väldigt bra.

Som det ser ut nu finns det två utestående frågor som jag tror ska diskuteras på Coreper. Det är bland annat det jag nämnde om börsvärdet. Det andra handlar om möjlighet att neka snabbförfarandena för väldigt stora utdelningar. Vi är öppna för olika utformningar, så länge det inte innebär att undantagen blir för stora och att alltför många länder hamnar utanför detta.

Ni har sett hela ståndpunkten i den kommenterade dagordningen. Men sammanfattningsvis är vi nöjda med förslaget och kan ställa oss bakom det. Vi kan självklart också ställa oss bakom att Europaparlamentet konsulteras på nytt.

Anf. 5 MATHIAS TEGNÉR (S):

Ordförande! Tack för dragningen, finansministern!

Det finns ganska mycket att säga om de här frågorna. Jag vill börja med några frågor om regeringens bedömningar för att sedan komma tillbaka till hur vi socialdemokrater ser på saken.

I grunden har skatteutskottet efter överläggning med regeringen varit eniga om inriktningen i Faster. Vi tycker att det är viktigt att man arbetar med frågor om förenkling, att möjliggöra för investeringar, men samtidigt också möter risken för skattefusk. Så långt har vi varit eniga. Vi var också eniga 2023, när frågan överlades i skatteutskottet.

Sedan har vi varit oeniga om hur den svenska lagstiftningen ska hanteras. Den svenska lagen om kupongskatt har 50 år på nacken. Jag inser att vi inte ska prata om svensk lagstiftning här i dag utan om EU-lagstiftning, men jag vill ändå sätta in denna fråga i en kontext, eftersom det är extremt komplicerade frågor vi pratar om. Kommissionens förslag måste ses tillsammans med vår egen lagstiftning med rådande inkomstskattelag och skatteavtal med resten av världen, för att vi ska förstå implikationerna av förslaget.

Som finansministern vet har vi socialdemokrater varit skeptiska till att regeringen skrinlade det färdiga förslaget om lag om källskatt.

Frågan jag har är egentligen kopplad till undantaget, eftersom det är nytt sedan vi överlade. Finansministerns statssekreterare var hos skatteutskottet i förra veckan och nämnde detta. Samtidigt är det när den informationen kommer, och det inte är en överläggning, svårt för ett utskott att överblicka de totala implikationerna av de förändringar som diskuterades

och nu är föreslagna.

Jag vill bara sätta det här i en kontext kopplat till skattefusk. Jag vet inte hur många av er som minns nyheterna från 2018 om Europas största skattesvindel. Man uppskattade att 70 miljarder kronor försvunnit från statskassor runt om i Europa det senaste decenniet. Grunden i detta är just källskattereglerna. Det är därför jag tar upp det.

Kopplat till tillägget i kompromissförslaget är min fråga till regeringen: Vilka risker ser regeringen med att så många medlemsstater nu undantas från lagstiftningen? Om jag förstår rätt, givet börsvärdena i dag, är det hela 16 av 27 länder som undantas. Finansministern får gärna rätta mig om jag har missförstått det.

Fråga nummer 1 är: Hur ser täckningen ut?

Fråga nummer 2 är: Vilka risker ser regeringen med undantaget?

Jag har en fråga nummer 3. En effekt av förslaget gäller hemvistintyget, som är viktigt för att öka takten i att hindra dubbelbeskattning; vi vill inte heller att någon ska dubbelbeskattas. Men vilka risker ser regeringen med att införa en reglering som ökar takten när det gäller hemvistintygen samtidigt som vi i grunden har kvar vår gamla lagstiftning, som inte är så snabb? Skapar det nya risker för avancerad skatteplanering och skattefusk?

Jag har en fråga nummer 4. Som jag förstår kompromissförslaget ska det inte läggas några begränsningar på länders möjligheter att hålla tillbaka eller dra tillbaka de här hemvistintygen. Är det en korrekt tolkning?

Jag har en fråga nummer 5. Kan regeringen tänka sig någon ytterligare kompromiss som antingen begränsar Sveriges möjligheter att införa en effektiv källskattelagstiftning, exempelvis kopplat till hemvistintyg, eller utökad verkningsgrad för lagen mot skatteflykt?

Jag har en sista fråga. Finansministern vill ha mandat för att acceptera den här lagstiftningen om det inte görs för stora undantag. Min bild är att 16 av 27 länder redan i dag är ett ganska stort undantag. Då undrar jag vad inte för stora undantag betyder, bara så att vi förstår det.

Anf. 6 ERIC WESTROTH (SD):

Herr ordförande! Tack för redogörelsen, finansministern!

Vi står bakom regeringens ståndpunkt i den bemärkelsen.

Min fråga tangerar Mathias fråga. Vilka är de här länderna som anses ska undantas från lagstiftningen? Och av vilken anledning anser man i så fall att man behöver undanta dem från lagstiftningen?

Anf. 7 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Vi får hjälpas åt. Det är många frågor.

Mathias Tegnér var inne på implementeringen i Sverige i den första frågan, eller det kanske inte var en fråga? Det är i alla fall bra att veta att först och främst ska det här direktivet införas i svensk rätt och träda i kraft senast den 1 januari 2030. Det är alltså en lång process för det.

Det innebär och medför såklart behov av justeringar i vår kupongskattelag och skattelagstiftning men också i skatteförfarandelagen, eftersom det ändå hänger ihop. Det får vi återkomma till i den sedvanliga hanteringen här i riksdagen. Det var det första.

När det gäller börsvärdet generellt finns det några länder som vill att den gränsen ska höjas ända till 2 procent. Om den höjs finns det risk att

fler länder hamnar utanför. Vi vill ha mer harmonisering, inte mindre. Men det här är ett kompromissförslag, och vi håller emot det här med 2 procent. Vi kan inte tänka oss en höjning som innebär att alltför många länder skulle hamna utanför.

Jag lämnar över till statssekreterare Carolina Lindholm som får svara på några frågor.

Anf. 8 Statssekreterare CAROLINA LINDHOLM:

Vi har pratat om detta. Givetvis är ju fler i det här systemet desto bättre när det gäller kontroll och så vidare. Det är, som Elisabeth sa, ett kompromissförslag. Länderna som faller utanför har också väldigt små börser.

Vi vill gärna få det här på plats, inte minst mot bakgrund av att den svenska kuponglagstiftningen inte fungerar fullt ut. Det här förslaget är också likt de förslag som Socialdemokraterna brukar framhålla som viktiga att genomföra. Och systemet med certifierade mellanhänder, som föreslogs i en svensk utredning, är naturligtvis bättre att införa på EU-nivå.

Det här är alltså så långt det här förslaget sträcker sig. Vi är nöjda med det så långt.

Frågan om hemvistintyg skickar jag till kanslirådet Linda Bolund Thornell.

Anf. 9 Kanslirådet LINDA BOLUND THORNELL:

Om jag uppfattade rätt gällde frågan ändring av hemvistintyg. Hemvistintyg kommer i Sverige att utfärdas av Skatteverket. Där framgår vilken hemvist Skatteverket bedömer att personen i fråga har.

Jag vet inte om du tänker på att det kommer att införas en portal där man registrerar finansiella mellanhänder. Där kommer samtliga 27 länder att ha möjlighet att tycka till om de finansiella mellanhänderna. Där har även skattemyndigheterna möjlighet att lämna information om det finns anledning att avregistrera de finansiella mellanhänderna. Hemvistintyget är alltså baserat på var Skatteverket anser att man har skatterättslig hemvist.

Anf. 10 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Visst är det så att 96 procent av börsvärdet inkluderas med de här elva länderna? Ibland tänker man att Sverige är en liten, öppen ekonomi, men vi är ju rätt stora. Det här omfattar alltså väldigt stora delar.

Anf. 11 Kanslirådet LINDA BOLUND THORNELL:

Ja, det stämmer. Man kan tillägga att tröskeln är att bara de länder som omfattas av regeln om över 1 procent av EU:s totala börsvärde tvingas till att använda direktivet. Men vi vet ju att flera medlemsstater som ligger i gränslandet troligtvis kommer att tillämpa direktivet även om de inte uppfyller kriterierna.

Anf. 12 MATHIAS TEGNÉR (S):

När det gäller den här typen av hemvistintyg – det här är komplicerat, så det är möjligt att jag har missförstått det – är det centrala det nya kravet på information om belåning. Alla dessa komplicerade upplägg bygger ju

på att ägare av aktier via banker lånar ut aktierna i samband med aktieutdelningen, vilket gör att man trollar bort källskatten. Man drar av den på två ställen, enkelt sagt, så som jag har uppfattat det – med ödmjukhet för att det handlar om avancerad skatteplanering. Då blir ju den typen av uppgifter kopplade till hemvistintyget eller i alla fall till informationsgivningen. Där blir möjligheterna att stoppa den här snabba processen viktig. Det nämns delvis i direktivet, och det är därför jag har frågor kring just möjligheterna att stoppa detta snabbspår.

Det som oroar mig är att om det finns hål i lagstiftningen och vi inför ett snabbspår – som i grunden är bra för alla finansiella transaktioner som är legitima – är det viktigt att vi också lyckas stoppa informationen som kommer att leda till finansiella transaktioner och otillbörliga skatteupplägg. Därför är min fråga kopplad till återdragande av hemvistintyg eller liknande som ändå nämns i kommissionens direktiv kopplat till belåningen. Blir frågan något tydligare nu?

Anf. 13 Kanslirådet LINDA BOLUND THORNELL:

Vi får se om jag kan svara på frågan. Vanligtvis ska hemvistintyget sträcka sig över ett år. Om skattemyndigheterna ser att det finns någonting som inte stämmer i kedjan av transaktioner eller i hemvistintyget kan man neka fast track, direktnedsättning och snabb återbetalning. Då går man tillbaka till de ursprungliga förfarandena vad gäller återbetalning. Man skulle kunna säga att i okomplicerade fall kan man använda snabbförfarandena.

Anf. 14 MATHIAS TEGNÉR (S):

Ordförande! Jag inser att det här i rummet finns olika intresse för denna typ av frågor, så jag ber om ursäkt för att vi stannar här en stund till trots att vi har en diger dagordning.

Min grundfråga är om regeringen kan tänka sig kompromisser som minskar möjligheterna att stoppa snabbspåret eller dra in hemvistintyget. Det är en av frågorna som jag jättegärna skulle vilja ha svar på.

Den andra frågan är mer övergripande. Vilka risker ser regeringen? Ser regeringen några risker kopplade till kombinationen av stora undantag och den nuvarande regleringen?

Det finns något som oroar mig. På ett sätt tycker ju vi att det här är en bra reglering. Frågan är bara vad som händer när undantagen är så stora. Vi vet nämligen att det hade varit möjligt att införa lagstiftning i Sverige trots att processen pågick i Europa. Finnarna gjorde det, exempelvis. Det som oroar mig är om man här påverkas av prestige. För belgarna handlar det om prestige att ta detta i mål, som man har lovat. För regeringen kan det möjligen också handla om prestige att man valde ett angreppssätt som gick ut på att inte införa den lagstiftning som var färdigutredd utan i stället vänta på den här processen. Man hade kunnat göra som finnarna och genomföra den svenska lagstiftningen. Jag undrar om det i ett sådant läge inte hade varit bättre att fortsätta förhandlingarna och inkludera fler länder för att få större täckning.

Statssekreteraren har helt rätt i att den här typen av reglering är bra. Vi tror på den här typen av reglering. Att man inte gör detta är ett problem – frågan är bara hur vi bäst skapar ett system som skapar investeringar och

tillväxt där det behövs och samtidigt stoppar avancerad skatteplanering som tömmer svenska och andra europeiska statskassor på pengar.

En av de inblandade i dessa transaktioner uttalade sig på svt.se: ”Vi var blodtörstiga rävar som kommit in i hönshuset. Hönshuset var staten med sin statskassa, och hönshuset stod öppet på vid gavel.” Det är det vi alla behöver arbeta för att stänga igen.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag tycker nog att Mathias Tegnér är mycket pedagogisk. Till och med jag begriper!

Anf. 16 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

På fråga nummer 1 är svaret nej.

Vad gäller fråga nummer 2 tycker jag att det här ändå är en bra kompromiss. Vi vet att när 27 länder är inblandade blir det inte alltid perfekt, men det här är bättre än det vi har i dag när Skatteverket inte ens har information på individnivå.

Jag går över till fråga nummer 3. När 96 procent av börsvärdet omfattas, vilket jag har uppfattat att det gör, blir det ändå ganska många. Då är det bättre att vi går vidare. Det sades också här tidigare att det finns länder som kommer att implementera detta även om man inte måste. Det är vår känsla.

Den sista saken, om vem som agerar baserat på prestige och inte, överlämnar jag helt åt Mathias Tegnér att bedöma. Själv känner jag bara att det är väldigt bra att vi kommer vidare. En överenskommelse mellan 27 länder blir inte perfekt, men i grund och botten är det bra att vi nu landar i detta eftersom det kommer att göra hela källskatteförfarandet effektivare och säkrare.

Anf. 17 MATHIAS TEGNÉR (S):

Ordförande! Tack, finansministern, för svaret! Det här blir mitt sista inlägg. Jag gör bedömningen att vi socialdemokrater vill anmäla en avvikande ståndpunkt. Vi tycker att man borde förhandla detta vidare och att det är viktigt att det inte skapas nya luckor i lagstiftningen. Men jag ser fram emot att fortsätta arbeta ihop med regeringen för att skapa en reglering som främjar tillväxt i Sverige men också ser till att stoppa den här typen av förfaranden.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Vi har en avvikande ståndpunkt från Socialdemokraterna om att man ska förhandla vidare.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går över till dagordningspunkt 4, EU:s paket för mervärdesskatteregler för den digitala tidsåldern, punkterna a, b och c. Det handlar om en allmän riktlinje, och det är en beslutspunkt.

Anf. 19 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Jag tar upp alla punkterna samlat. Vi ska besluta om hela paketet. Frågan ska diskuteras i dag på Coreper. Skatteutskottet fick

information om detta förra veckan. Det var uppe i nämnden för ungefär ett år sedan. Det är ju inte säkert att man minns det. Men den som gör det minns att syftet med förslaget är att uppdatera momsreglerna så att de hänger med i den digitala utvecklingen.

Paketet består av tre delar. Den första handlar om företag som går över till e-fakturerings och digital rapportering – det handlar då om gränsöverskridande transaktioner. Den andra handlar om att plattformarna, till exempel Uber och Airbnb, ska börja ta ut moms på de tjänster de förmedlar. Den tredje delen i paketet är regelförenklingar för företag, så att de slipper vara registrerade för moms i flera länder.

För oss har förslaget om e-fakturerings och rapportering varit det absolut viktigaste i paketet. Vi har drivit på för att reglerna ska vara enkla och inte leda till en stor administrativ börda för företagen samtidigt som de ska vara effektiva mot momsusk. En viktig fråga för våra företag har ju varit att det fortfarande ska kunna utfärdas en samlingsfaktura när de här e-fakturorna införs. Så blir det nu också.

Andra ändringar som har gjorts handlar framför allt om att införa mer valfrihet för medlemsstaterna. Det handlar bland annat om att man ska kunna undanta småföretag från plattformregeln.

Den här frågan diskuteras som sagt även på Coreper i dag, och vi får se var de diskussionerna landar. Det är fortfarande så att ett land, Estland, inte har ställt sig bakom plattformsdelen av förslaget. Därför är det ovisst om vi kommer att kunna fatta beslut på mötet.

Sammanfattningsvis tycker vi att det förslag som nu ligger på bordet är godtagbart. Vi kan ställa oss bakom det och tror inte att det kommer att bli några ändringar i det. Skulle det trots allt bli det kan vi acceptera dem om de inte påverkar balansen i förslaget, som ändå självklart är i linje med ståndpunkten. Det har ni sett i den kommenterade dagordningen. Vi kan också ställa oss bakom att Europaparlamentet, även då i detta fall, konsulteras på nytt.

Anf. 20 ERIC WESTROTH (SD):

Jag anser att det är lite olyckligt att det inte har kommit fram att man skulle kunna ha en omsättningsgräns när det gäller e-fakturerings vid gränsöverskridande handel. Jag tror att det finns risk att man går miste om framtida exportsuccéer. Å andra sidan vet vi ju att momsen vid gränsöverskridande handel är en stor källa till skattebortfall, så vi kan trots allt ställa oss bakom regeringens ståndpunkt i detta fall.

Anf. 21 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Tack, ledamoten, för synpunkten! Jag kan delvis hålla med, även om det såklart också kan bli krångligare. Men det här är den kompromiss vi har landat i till slut, och jag tror ändå att vi kan känna oss nöjda. Förslaget är inte perfekt – som ingenting blir när man kompromissar med 26 andra länder.

Anf. 22 ORDFÖRANDE:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går över till dagordningspunkt 5, Övriga frågor, Aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster – Information från ordförandeskapet. Det är en informationspunkt.

Anf. 23 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Jag tänker vara kortfattad. Det här är en återkommande punkt där man helt enkelt informerar om läget och vad som händer i de olika förhandlingarna. Jag har inget ytterligare att tillägga.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går över till dagordningspunkt 6, Den ekonomiska återhämtningen i Europa. Dagordningspunkt 6 a är Genomförande av faciliteten för återhämtning och resiliens – Lägesrapport. Dagordningspunkt 6 b, Rådets genomförandebeslut inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens, är en beslutspunkt. Vi tar det samlat.

Anf. 25 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Först kommer vi att få en uppdatering på mötet om hur det går med själva genomförandet, och sedan ska vi anta genomförandebesluten för både Spaniens och Italiens reviderade planer.

Genomförandet löper på. Det är 22 medlemsstater som har fått ordinarie utbetalningar, och drygt 230 miljarder euro har betalats ut. Regeringen välkomnar som vanligt informationen vi får på mötet.

När det kommer till de reviderade planerna har både Italien och Spanien gjort mindre ändringar på grund av objektiva omständigheter. Nämnden har ju fått skriftlig information om dem, så jag går inte igenom de ändringarna nu. Jag kan bara säga att vi håller med kommissionen om att planerna lever upp till RRF:s villkor och att vi kan ställa oss bakom genomförandebesluten.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning under dagordningspunkt 6 a.

Jag kan också konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt under dagordningspunkt 6 b, som är en beslutspunkt.

Vi går över till dagordningspunkt 7, Ekonomiska och finansiella konsekvenser av Rysslands angrepp mot Ukraina. Det är en återkommande diskussionspunkt.

Anf. 27 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Det här är, precis som ordföranden sa, en återkommande diskussionspunkt. Denna gång är tanken att diskussionen ska handla om genomförandet av Ukrainafaciliteten. Den trädde i kraft den 1 mars i år, och hittills har 6 miljarder euro i lån betalats ut.

För att Ukraina ska fortsätta få sina utbetalningar – även i form av bidrag – har Ukraina tagit fram en reformplan. Det är utrikesrådet som har huvudansvaret för den planen. Vad jag har förstått kommer den att antas inom kort, vilket nog vi alla tycker är bra och viktigt.

Vi väntar oss inte någon längre diskussion på mötet den här gången om arbetet med immobiliserade ryska tillgångar eller sanktioner. Skulle det trots allt bli en diskussion är regeringens ståndpunkt självklart densamma som tidigare.

Anf. 28 BJÖRN WIECHEL (S):

Jag tackar för föredragningen. Vi är på det stora hela överens om detta.

I ståndpunkten står det att regeringen är öppen för att gå längre i frågan. Så har det stått ett tag, och det är en lite avvaktande position. Vill finansministern berätta vad man är beredd att göra, agera, från svensk sida? Vi är väldigt måna om att man tar ett initiativ från svensk sida – lite var-, hur- och när-frågor helt enkelt.

Anf. 29 ANNA LASSES (C):

Jag tackar finansministern så mycket.

Som vanligt kommer jag att ta upp ”öppenheten” som numera är formuleringen vad gäller de immobiliserade tillgångarna. Jag tycker att det ska vara en betydligt mer aktiv och drivande formulering. Även om jag förstår just denna fråga inte kommer upp just nu, men *om* den dyker upp, som finansministern sa, tycker jag att Sverige ska vara det land som driver på parallellt med processerna.

Jag kommer inte ihåg den exakta formuleringen i vår avvikande ståndpunkt, men poängen är att det inte ska stå ”öppen”. Sverige ska vara aktivt och pådrivande.

Anf. 30 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

I ståndpunkten nämns att det kan bli aktuellt med att ta fram ytterligare sanktionspaket. Vi har vid flera tillfällen tidigare nämnt importen av olja och gas. Jag undrar därför om det kan bli aktuellt här.

Anf. 31 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Jag tackar för frågor och inspel. Först vill jag säga att det är i utrikesrådet som själva beslutet fattas, men vi har varje gång en diskussion om Ukraina. Nu kommer det att handla om faciliteten. Men med det sagt är det mycket möjligt att frågan om immobiliserade tillgångar kommer upp när vi fortsätter att prata.

Man kan naturligtvis uttrycka det hela på olika sätt. Det är bra att ha med sig att det var Sverige som ordförandeskapsland förra våren som drog igång hela frågan. Jag tror att jag tog upp det även förra gången här i EU-nämnden att vi arbetar så att säga aktivt i marginalen med att påverka.

Kort kan jag säga att under Washingtonmötet deltog jag i ett något mindre möte>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Jag vet inte vad av detta som är offentligt eller inte, men jag säger det ändå.>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Vi pratade då om den här frågan. Jag gjorde vad jag kunde för att öka trycket, vilket jag sagt att jag skulle göra innan jag åkte.

Vi jobbar som sagt aktivt, om än mer i marginalen. Det är dock inte jag som bär huvudansvaret för frågan i regeringen, utan det gör utrikesministern. Men passiva är vi inte, även om formuleringen kanske uppfattas så.

Vad gäller sanktionerna kommer nu det 14:e paketet. Det är otroligt viktigt att det verkligen kommer på plats. Det finns viktiga delar i paketet som måste komma på plats och genomföras. Vi vet ju att det har effekt på den ryska ekonomin, åtminstone på mellansikt och lite längre sikt. Det är därför viktigt att vi verkligen fattar beslut om det så att det kommer på plats.

Anf. 32 ANNA LASSES (C):

Tack, finansministern, för klargörandet! Det är ju det talade ordet som gäller, och det är gott att höra att regeringen är aktiv. Jag stryker därför min avvikande ståndpunkt, men däremot vill jag göra ett medskick om att i framtida texter inte använda ordet öppen utan faktiskt skriva att man driver på i frågan. Detta gäller inte bara Ekofin utan även utrikesfrågor och FAC.

Anf. 33 BJÖRN WIECHEL (S):

Ordförande! Jag tackar finansministern för svaret.

Jag är inte ute efter att polemisera på något sätt. Men det finns en diskussion i Europa och Sverige om vilka signaler som skickas. Det är värt att tas på djupaste allvar. Precis som vi fick höra av min kollega här bör Sveriges intention och drivkraft framgå.

Vi vill helt enkelt att det helst i skrift – åtminstone nedtecknat – ska vara klarlagt att Sverige nu tar initiativ, driver på och lägger fram förslag om ett omfattande stödpaket där Ryssland betalar, och sedan måste vi göra det. Vi har på sätt och vis nu en friare roll eftersom vi inte längre är ordförandeland. Vi borde visa att Sveriges position är att säga vad vi vill se – inte att avvakta.

Regeringen är ju fri att lägga fram olika slags förslag. Men vi ska vara en aktiv, drivande part för att detta omgående ska komma fram. Vi vill se att det här är Sveriges position.

Anf. 34 JAN ERICSON (M):

Jag ska inte debattera här i nämnden, men för egen del är jag väldigt tacksam för att vår regering är mycket tydlig i de här frågorna. Det har den varit ända sedan den tillträdde. Det tycker jag att vi ska vara stolta över i stället för att här låtsas att vi har olika syn i frågan.

Låt mig gå över till min fråga. Frågan om immobiliserade tillgångar och avkastningar av dem är komplicerad eftersom länderna i EU har olika rättssystem som möjliggör olika hantering. Hur ser rättsläget egentligen ut i dagsläget runt om i EU? Är det realistiskt att få till det här? Och hur ser det framför allt ut i Sverige? Vi har ganska sträng lagstiftning på området, och det är komplicerat att komma vidare. Finns det några öppningar här? Jag är lite nyfiken på om det har hänt något på senare tid.

Anf. 35 ANNA LASSES (C):

Jag måste få kommentera detta. Även jag från Centerpartiet är väldigt stolt över regeringens drivkraft i frågan, och därför tycker jag att det är synd att man inte markerar det. Dessutom är det väldigt viktigt. Det är därför jag har ett medskick: Visa att Sveriges position är så pass stark som den är! Det ska vi vara stolta över och inte dölja bakom en vag formulering

som ”öppen”. Det tycker jag är min plikt att föra fram som del av oppositionen.

2023/24:37
8 maj

Anf. 36 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag tackar finansministern för dragningen.

Som redan har framgått många gånger finns det en stark uppslutning här och även en tilltro till att regeringen ligger på i Ukrainafrågorna på ett bra sätt som reflekterar riksdagens mening. Likt föregående talare hör vi till oppositionen, och då är det vår uppgift att inte bara ge beröm utan också göra medskick.

Jag vill understryka det som vi i Miljöpartiet har tagit upp många gånger förut och som det också finns ett tillkännagivande om till regeringen. Det gäller den ryska gasen. Eftersom det är en fråga som flera gånger förut har ställts till regeringen och finansministerns medarbetare har jag också fått höra i olika forum att det sker ett arbete som nu koordineras. Som jag har förstått det kommer man inom kort att lägga fram ett tydligt förslag och tillvägagångssätt. Det är förstås bra och verkligt på tiden.

Min fråga är: När kan man få läsa om detta och ta del av denna information även utanför dessa sammanträden?

Jag vill även understryka att jag är tacksam över det klargörande som finansministern gjorde angående de immobiliserade tillgångarna. Man hade kunnat önska att det stod tydligare här i våra handlingar, för det har ju ändå framgått tydligt. Det får bli mitt medskick.

Anf. 37 BJÖRN WIECHEL (S):

Jag uppskattar att samtalet förs om detta.

Till Jan Ericson vill jag säga att även jag är väldigt nöjd, glad och stolt över att vi håller ihop. Det är väldigt viktigt. Jag avser inte att göra något annat här.

Återigen handlar det om signaler och att Sveriges position ska vara uttalat tydlig. Det är vad jag i antingen skrift eller tal har försökt få dokumenterat.

Jag hade inte för avsikt att ställa till med något eller att polarisera. Om finansminister bekräftar dessa saker – att man kommer att ta initiativ, driva på och vara en aktiv part för ett nytt stödpaket – nöjer jag mig med det. Men finansministern får som sagt gärna bekräfta det.

Anf. 38 ORDFÖRANDE:

Jag vill som ordförande säga att jag tycker att oppositionen anger en väldigt fin och bra ton gentemot regeringen, det vill säga att man understryker enigheten i sak.

Några av oss har ju suttit i opposition tidigare så jag har full förståelse för rollen.

Som hänvisning för dem som läser uppteckningarna vill jag bara nämna att vi hade en längre diskussion inför FAC med utrikesminister Tobias Billström. Då berördes en del av dessa frågor också. Den som läser dessa uppteckningar kan också med fördel ta del av uppteckningarna från det EU-nämndssammanträde vi hade inför FAC.

Anf. 39 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Jag tackar för frågor och inspel. Jag vill bara understryka det som ordföranden sa. Jag uppskattar mycket att vi har en aktiv opposition och att vi går åt samma håll – vi jobbar tillsammans i frågan. Jag uppskattar helt enkelt era inspel och ert tryck.

Låt mig svara lite kort på Jan Ericsons fråga om avkastning. Beslutet kommer att fattas i maj, och det går att genomföra. Det är inte okomplicerat, men det går absolut att genomföra.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<Vi är på frågan på olika sätt; det gäller särskilt statssekreterare Johanna Lybeck Lilja. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Jag kan bekräfta att vi är aktiva, och vi kommer att fortsätta vara det as long as it takes. Jag uppskattar att vi har en stor samsyn i Sveriges riksdag.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<
Det kom också en fråga om gasen.

Anf. 40 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Jag vill bara säga något om rysk LNG-gas och sanktionerna.

Sverige har tillsammans med Finland och några av de baltiska staterna tagit fram ett icke-papper inför att det 14:e sanktionspaketet skulle komma. Där lyfte vi upp vikten av att begränsa import av rysk gas. Även i denna fråga är vi helt eniga.

Det här är en del av det förslag som vi har sett. Det gäller även att täppa igen ytterligare kryphål, vilket vi vet är viktigt.

Jag vill tillägga att vi har en första diskussion om det 14:e sanktionspaketet på Coreper i dag. Efter det mötet kommer vi att veta lite mer om var de olika medlemsstaterna står.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Det finns ett antal tydliga medskick men inga avvikande ståndpunkter. Jag konstaterar därför att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Slutsatser om utmaningarna för finanspolitisk hållbarhet till följd av åldrande befolkningar. Det är en godkännande beslutspunkt.

Anf. 42 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Denna punkt återkommer vart tredje år och handlar om att vi ska godkänna rådsslutsatser om kommissionens så kallade åldranderapport. Ni har fått slutsatserna, men jag kan kort säga att rådet generellt instämmer i kommissionens bedömningar. Det handlar bland annat om att de åldersberoende kostnaderna kommer att öka på sikt. Det leder i sin tur till utmaningar för de offentliga finanserna. Det är en välbekant fråga.

Rådet lyfter fram att det är viktigt att finanspolitiken fokuserar på att återuppbygga buffertar. Regeringen kan ställa sig bakom dessa slutsatser.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Uppföljning av de årliga möten som G20-ländernas finansministrar och centralbankschefer samt IMF höll den 17–19 april 2024. Det här är en informationspunkt.

Anf. 44 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Ni har fått skriftlig information om utfallet från dessa möten. Därför tänkte jag kanske inte lägga till så mycket. Det är ju också en informationspunkt. Jag är dock beredd att svara på alla frågor om det finns några.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Vi går till dagordningspunkt 10, Slutsatser om finansiell utbildning. Det är ett godkännande och en beslutspunkt.

Anf. 46 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Här ska rådet godkänna slutsatserna om finansiell förmåga. Det är i grunden en viktig fråga, inte minst eftersom en stärkt finansiell förmåga kan öka deltagandet på de finansiella marknaderna, även bland privatpersoner.

Just nu sparar majoriteten av EU:s medborgare på bankkonton. Så ser det inte riktigt ut i Sverige. Här är åtta av tio aktiva med att spara i fonder och aktier, och så ser det inte ut i de flesta länder. Vad vi ser är att hushållen går miste om potentiellt högre avkastning på sitt sparande och att företag får mindre tillgång till kapital.

Ni har fått ett utkast till slutsatser. Jag kan bara kort säga att behovet av åtgärder egentligen är ganska stort, särskilt på nationell nivå, helt enkelt för att man ska kunna stärka den finansiella förmågan hos allmänheten. Vi kan tänka oss att ställa oss bakom rådsslutsatserna.

Anf. 47 ERIC WESTROTH (SD):

Ordförande! Jag tackar finansministern för informationen.

Finns det någon plan i en svensk kontext här? Vi har i skatteutskottet, som också har Kronofogdemyndigheten under sig, påpekat behovet av ekonomisk utbildning för ungdomar. Har finansministern någon plan för detta i en svensk kontext?

Anf. 48 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Jag ska börja med att rätta mig själv. Jag sa att vi kan tänka oss att ställa oss bakom slutsatserna. Vi står bakom slutsatserna. Jag ska vara mer precis.

Tack för frågan, Eric! Först ska man komma ihåg att svenskar är rätt informerade i förhållande till många andra länder. Det har blivit väldigt klart, tycker jag, när vi nu under ett helt år har pratat om kapitalmarknadsunionen och behovet av kapital. Men även för svenskar och svenska ungdomar finns det orsak för inhemsk politik och

myndigheter att stärka kunskaperna här. Finansinspektionen och Kronofogdemyndigheten har den typen av uppdrag.

Nu är inte jag skolminister, som ni vet, men jag tror också att regeringen har fattat beslut om nya ämnesplaner och att där föra in mer privatekonomi. Där finns också den här frågan med.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 11, Övriga frågor, Finansmarknadskoalitionen för klimatåtgärder – Information från ordförandeskapet och Nederländerna.

Anf. 50 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Vi kommer att få information om koalitionen senaste möte. Från Sveriges sida var det finansmarknadsminister Niklas Wykman som deltog i samband med vårmötet i Washington. Vi kommer också att få information om pågående arbete i koalitionen. Det är en informationspunkt, och jag tänkte inte lägga till något ytterligare.

Anf. 51 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Man blir lite intresserad av det här. Det känns som en bra koalition. Det är mycket fokus på klimatarbete.

Jag vet inte om detta bara är en informationsfråga, men som ett medskick kan jag säga att det är viktigt att försöka styra om de subventioner som finns i dag. Det läggs många gånger mer miljarder på att subventionerna fossila bränslen än på att ta fram ny grön teknik eller för den delen på att skydda och återställa skadad natur. Vikten av att få bort subventioner som styr och håller uppe den fossila eran är mitt medskick.

Anf. 52 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Jag tackar för medskicket.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Därmed har vi också kommit till vägs ände med finansministern och hennes statssekreterare och medarbetare. Vi önskar en trevlig vårhelg när den inträder.

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning,
ungdom, kultur och idrott den 23–24 november 2023

Återrapport från informellt möte i rådet den 29 februari–1 mars
2024

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utbildning, ungdom, kultur och idrott den 13–14 maj 2024

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Då välkomnar vi statsrådet Lotta Edholm med medarbetare. Jag påpekar för EU-nämndens ledamöter att vi nu kommer att hoppa lite i punkterna, så att ni hänger med. Vi har nu dagordningspunkterna 8–10 samt 11 d–f med statsrådet Edholm.

Jag ställer då frågan om det finns något att muntligen tillägga till den skriftliga återrapporterna.

Anf. 55 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Nej.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 8, Rådets rekommendation ”Europa på väg” – möjligheter till mobilitet i utbildningssyfte för alla. Det är en beslutspunkt.

Anf. 57 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Syftet med detta är att göra studier och praktik utomlands mer lättillgängligt för alla. Det ska också ses som en viktig del i ett livslångt lärande. Genom att avlägsna de hinder som finns för mobilitet och förenkla mobilitet mellan olika länder är visionen att så många som möjligt ska kunna delta i studier och praktik utomlands.

Rekommendationen innehåller ett antal uppmaningar till medlemsstaterna så att syftet med rekommendationerna ska kunna uppnås.

I rekommendationen föreslås uppdaterade EU-mål för mobilitet i utbildningssyfte till 2030. Dessa är att minst 23 procent av de utexaminerade inom högre utbildning bör ha erfarenhet av mobilitet utomlands och att minst 12 procent av de studerande inom yrkesutbildning bör ha erfarenhet av mobilitet utomlands.

Medlemsstaterna uppmanas också att arbeta för ökad inkludering inom mobilitet inom utbildnings-, ungdoms- och idrottsområdena genom att göra mobilitet inom dessa områden mer lättillgängligt för personer med färre möjligheter.

När det gäller personer med färre möjligheter uppmanas medlemsstaterna att sträva efter att gemensamt nå en andel om minst 20 procent som deltar i mobilitet i utbildningssyfte utomlands, oavsett utbildningsnivå eller sektor. Kommissionen uppmanas att ta fram en metod för datainsamling, och när detta är klart uppmanas medlemsstaterna att överväga att ställa sig bakom ett EU-mål för mobilitet i utbildningssyfte.

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom antagandet av rådsrekommendationen.

Anf. 58 ANNA LASSES (C):

Tack så mycket för redovisningen! Jag har absolut ingen invändning mot detta. Jag tycker att det är bra på alla sätt och vis.

Däremot har jag en ren kunskapsfråga. Jag blev nämligen lite förvirrad när jag läste själva rådsslutsatserna. Där används begreppet ”begränsade möjligheter”. Nu använder statsrådet ”färre möjligheter”, men oavsett vilket undrar jag: Är ”begränsade möjligheter” ett vedertaget begrepp? Vad innebär det egentligen?

Anf. 59 ROBERT STENKVIST (SD):

Herr ordförande! Tvärt emot Centerpartiet har vi stora invändningar mot detta. Vi var kritiska redan i utbildningsutskottet, och på grund av andra ärenden som kommit in är vi nu ännu mer kritiska och kommer att anmäla en avvikande ståndpunkt.

Med det sagt vill jag ändå understryka att vi tycker att det är jättebra att studenter i Europa av olika kategorier studerar utomlands och att det sker ett utbyte. Vi anser dock att det är grundläggande att det sker på frivillig grund. Nu uppdaterar EU målen från 20 till 23 procent för högskoleutbildade. Det andas inte någon frihet.

Det som är ännu mer anmärkningsvärt, herr ordförande och statsrådet, är att målet för dem som går yrkesutbildning är satt till 12 procent, om jag förstått förslaget rätt. Då ska alltså svenska rörmokare i en omfattning av 12 procent åka till Spanien och Grekland och böja rör. Jag har ingenting emot det – det är jättebra – men grundproblemet är att detta måste ske på frivillig grund. Ska man då ha sådana här målsättningar och uppgradera dem när de redan nu tenderar att framstå som lite orealistiska?

Vi har ju också sett ett mönster: Målen kommer förmodligen inte att uppfyllas, eller kanske nästan uppfyllas, och så kommer EU med ett ännu skarpare direktiv om fem sex år, skulle jag gissa.

Vi anmäler alltså en avvikande ståndpunkt här. Jag har den i skrift här. Jag behöver väl inte läsa upp den?

Anf. 60 ORDFÖRANDE:

Om den inte är alltför lång vore det bra för protokollet. Jag tycker att Robert kan läsa upp den.

Anf. 61 ROBERT STENKVIST (SD):

Herr ordförande! Det här vill vi ha med i regeringens förslag till beslut: Regeringen avslår kommissionens ambition att främja mobilitet i utbildningssyfte. Mobilitet i sig mellan studenter inom EU är något positivt och bör uppmuntras. Dock är målen orealistiskt satta, speciellt som studenter måste välja mobilitet på frivillig grund. Målen gällande yrkesutbildningar är ännu mer orealistiska.

Anf. 62 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Vi socialdemokrater har inget i sak att invända mot regeringens ståndpunkt. Jag har dock en fråga till statsrådet. Regeringen

bestämde ju med stöd av Sverigedemokraterna att Sverige som ett av bara två länder skulle rösta nej till en icke bindande deklaration, La Hulpe-deklarationen, som handlade om just de här 20 dimensionerna i den sociala pelaren. Kommissionen, Europaparlamentet och alla länder utom Sverige och Österrike – Danmark, Finland, Tyskland, Ungern, Italien, Frankrike med flera – ställde sig bakom denna icke bindande deklaration för att visa hur man kan ta sig an och arbeta med också dessa delar i EU-samarbetet.

Min fråga till statsrådet, som inte gäller bara detta utan också de andra, är: Hur kan det vara så att regeringen tillsammans med SD säger nej till en icke bindande deklaration men att samma regering nu kommer tillbaka och vill att vi ska anta rekommendationer, rådsslutsatser och allmänna riktlinjer som är mycket starkare åtaganden än att stå bakom en icke bindande deklaration? Det vore intressant att höra hur regeringen ser på detta i och med att man röstade nej och att statsrådets chef, statsministern, var tydlig i EU-nämnden med att man röstade nej för att detta var ett stort, fatalt misstag med den sociala pelaren.

Men i sak har vi som sagt inget emot ståndpunkten. Vi tycker att det är viktigt att man jobbar också med sociala rättigheter i EU-samarbetet.

Anf. 63 ELIN NILSSON (L):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för dragningen.

Min kommentar är att vi ser positivt på rådsrekommendationen, och som ett svar på Sverigedemokraternas inlägg vill jag säga att utbildning och vidgade vyer ger just frihet. Om EU ska fortsätta att vara en framgångsrik kunskapsunion är detta en mycket klok prioritering.

Anf. 64 ROBERT STENKVIST (SD):

En kort kommentar till Liberalerna: Ja, men denna mobilitet ska väl helst ske på frivillig grund, för att man vill. Det är jättemånga i utbildningsutskottet som har deltagit i Erasmusprogrammet och varit väldigt nöjda med det. Men vi är emot att EU sätter sådana här mål. Det var bara ett klagörande, herr ordförande.

Anf. 65 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Jag börjar med Anna Lasses fråga om hur definitionen om färre möjligheter ser ut. Det finns en definition, och den lyder så här: Personer som av ekonomiska, sociala, kulturella, geografiska eller hälsomässiga skäl på grund av sin migrantbakgrund eller av skäl såsom funktionsnedsättning eller inlärningssvårigheter eller av andra skäl, inbegripet ett skäl som skulle kunna ge upphov till diskriminering enligt artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, möter hinder som gör det svårt för dem att få faktisk tillgång till de möjligheter som erbjuds i programmet. Det är alltså en vid definition.

När det gäller Sverigedemokraternas synpunkt är det viktigt att påpeka att detta inte är bindande rådsrekommendationer. I dag uppnår inte länderna de rekommendationer som finns om mobilitet, och ibland kan det vara så att när man höjer ambitionen får man effekten att medlemsstaterna anstränger sig lite mer och att studenter tycker att det är lite mer intressant att åka utomlands – kanske också en rörmokare. Men det är som sagt viktigt att påpeka att detta inte är bindande för medlemsstaterna.

När det gäller regeringens ställningstaganden på ett annat område kan jag tyvärr inte svara. Men ur mitt perspektiv är givetvis detta med mobilitet väldigt viktigt. Det är viktigt att svenska ungdomar reser utomlands mer för att förkovra sig. Vi ligger ganska bra till här, men sämre när det gäller utbyte inom EU eftersom väldigt många svenska studenter åker till USA eller Storbritannien för utbyte. Men jag kan som sagt tyvärr inte svara på frågan angående regeringens andra ställningstaganden.

Anf. 66 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Jag ska inte förlänga denna diskussion utan får ta upp den igen i andra sammanhang. Men jag tycker att statsrådets svar talar för sig självt, för La Hulpe-deklarationen handlar just om hur vi gemensamt ska fortsätta arbetet med den sociala pelaren och de sociala rättigheterna i EU-samarbetet, och det vi hanterar här och nu i EU-nämnden är väl i allra högsta grad en del av de 20 dimensionerna i den sociala pelaren. La Hulpe-deklarationen är alltså inte ett annat ärende, utan det går in i varandra.

Vi får som sagt ta detta vid ett annat tillfälle, men det är svårt att förstå hur samma regering med samma regeringsunderlag gör en stor sak av att säga nej till en icke bindande deklaration och sedan återkommer till riksdagen och EU-nämnden med nya åtaganden inom samma område som är mer långtgående än det som man två veckor tidigare har sagt nej till.

Anf. 67 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns en avvikande ståndpunkt från Sverigedemokraterna i enlighet med det Robert Stenkvist har anfört under nämndens överläggningar här.

I övrigt kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 9, Slutsatser om främjande av evidensbaserad politik och praxis inom utbildning för att förverkliga det europeiska utbildningsområdet. Det är en beslutspunkt.

Anf. 68 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr ordförande! I slutet av januari tog det belgiska ordförandeskapet fram ett utkast till rådsslutsatser. Regeringen hade överläggningar om dessa den 5 mars och den 2 maj. Eftersom det blev en diskussion om termen "evidensbaserad" skickade vi i måndags även in den slutliga engelska versionen till utskottet liksom till EU-nämnden. Begreppet "evidence informed" är på svenska "evidensinformerad".

Rådsslutsatserna handlar om att främja framtagande och användandet av evidens när vi skapar utbildningspolitik och praktik. Medlemsstaterna är eniga om att högkvalitativ, relevant och tillgänglig evidens är viktigt. I rådsslutsatserna uppmanas medlemsstaterna och kommissionen att främja och stimulera ett aktivt engagemang bland forskare och utbildningspersonal inom området utbildningspolitik och utbildningspraxis, till exempel genom utbyten.

Medlemsstaterna bör också uppmuntra utbildningspersonal att bidra och delta i utbildningsforskning samt uppmuntra att forskningsresultat används för att bedöma effekterna av utbildningsreformer.

Medlemsstaterna bör också stärka utbildningsaktörernas kapacitetsutbyggnad så att de kan använda evidens. Det kan göras genom

att främja forsknings- och datakompetens bland beslutsfattare och utbildningspersonal. På det sättet kan de få tillgång till och förstå evidens för att effektivt tillämpa forskning som är relevant för dessa specifika sammanhang. För att främja användningen av data bör medlemsstaterna och kommissionen också sträva efter att data är sökbara, tillgängliga, jämförbara och återanvändbara.

Därutöver uppmanas kommissionen att utveckla sina lärandelabb för att främja och identifiera effektiva investeringar i utbildning så att det europeiska utbildningsområdet kan förverkligas.

Rådsslutsatserna tar också upp komplexiteten vid utformandet av reformer på utbildningsområdet och använder genomgående den engelska termen "evidence informed policy and practice", vilket i rådsslutsatserna definieras i punkt 7 som insamling, kombination och utvärdering av flera tillförlitliga informationskällor, inbegripet bästa tillgängliga och mest relevanta evidens från forskning och data som ett steg mot att förbättra politik och praxis på utbildningsområdet.

Rådsslutsatserna tar också upp att även om evidens från forskning och data bör spela en avgörande roll i beslutsfattande och praktik inom utbildning måste ett nyanserat samspel mellan andra viktiga aspekter också beaktas. Det handlar till exempel om att det på förskolans och skolans område behöver tydliggöras att verksamhetens praktik inte enbart kan grundas på forskningsresultat. Det saknas forskning på många områden, och det är därför viktigt att beakta bland annat kunskap från skol- och undervisningspraktik samt teknisk expertis och beprövad erfarenhet från utbildningsområdet i stort.

Avslutningsvis vill jag betona att det är viktigt att utbildning och utbildningsreformer bygger på och utgår från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det är av yttersta vikt att skola och utbildning tar till sig och kan använda sig av den bästa tillgängliga kunskapen.

Även denna punkt är uppe för beslut, och medlemsstaterna väntas godkänna rådsslutsatserna på utbildningsministrarnas möte den 13 maj. Regeringen föreslår att Sverige ska ställa sig bakom godkännande av dessa rådsslutsatser.

Anf. 69 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Jag har en fråga om begreppen "evidensbaserad" respektive "evidensinformerad". Dessa två begrepp betyder fundamentalt olika saker. Ska vi tolka detta som att regeringen kommer att ta ställning för "evidensbaserad" i stället för "evidensinformerad"?

Anf. 70 MATS WIKING (S):

Herr ordförande! Som statsrådet sa hade vi en diskussion i utbildningsutskottet, för det var lite förvirrande utifrån den text som fanns. Vi socialdemokrater motsatte oss att använda "evidensinformerad" i stället för "evidensbaserad".

Nu verkar statsrådet dra tillbaka denna text och i stället välja "evidensbaserad". Är det rätt uppfattat?

Anf. 71 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Vad är skillnaden mellan "evidence based" och "evidence informed"? I rådsslutsatserna görs en förflyttning från det engelska begreppet

”evidence based” till ”evidence informed”. Det sistnämnda ska här förstås som ett förtydligande som innebär att när beslut fattas om utbildningsreformer bygger det inte enbart på forskning utan också på beprövad erfarenhet från skola, undervisning, teknisk expertis och kontextuell kunskap. Tanken är att detta ska tydliggöras i rådsslutsatserna genom att ändra språkbruket från ”evidence based” utbildning till ”evidence informed” utbildning.

Jag tycker att en evidensbaserad policy är väldigt viktigt och bra. En evidensinformerad policy kompletterar snarare när det saknas forskning eller när fokus på enbart forskningsresultat kan innebära att andra viktiga kunskaper och erfarenheter inte tas till vara. Det är så detta ska förstås.

Anf. 72 MATS WIKING (S):

Statsrådets uttalande uppfattas ändå av oss socialdemokrater som att regeringen har ändrat ståndpunkt. I texten står ”evidensinformerad” men i ståndpunkten uttrycker man att det handlar om ”evidensbaserad”. Så uppfattar jag det i alla fall.

Anser statsrådet att ”evidensinformerad utbildningspolitik” ska stå kvar i innehållstexten, eller ska jag tolka det som att regeringen inte står bakom innehållet i texten?

Anf. 73 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för dragningen.

Det här är inte mitt område, så jag undrar helt enkelt vad syftet är med att använda sig av ”evidensinformerad”. Förklara gärna så tydligt att till och med jag förstår.

Anf. 74 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Låt mig komplettera det Mats Wiking sa. Om jag förstod rätt var det väldigt oklart vid överläggningarna i utbildningsutskottet vad det var för underlag utskottet och regeringen faktiskt överlade om, och nu verkar det som att statsrådet inte riktigt håller samma linje som i utbildningsutskottet. Det är viktigt för oss i EU-nämnden att detta tydliggörs, för det vi har att ta ställning till här är att regeringen vill ha ett mandat att ställa sig bakom och godkänna de slutsatser som ligger på bordet. Det går inte att läsa de här slutsatserna på något annat sätt, tycker jag när jag ser den engelska texten, än att regeringen i så fall godkänner slutsatser där man övergår från att använda begreppet ”evidensbaserad” till att använda begreppet ”evidensinformerad”.

Detta behöver redas ut. Det är ju inte riktigt det som står i regeringens ståndpunkt, utan där framstår det som att detta är en rådsslutsats som fortfarande ska jobba med begreppet ”evidensbaserad”. Så står det dock inte i den engelska texten, som jag uppfattar det. Detta behöver vi faktiskt reda ut så att vi vet vad regeringen tänker säga ja till.

Anf. 75 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Jag ska försöka säga vad det här innebär. I Sverige säger vi att utbildning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Precis som jag sa inledningsvis bygger inte all utbildning på forskning, utan det finns också förskollärare och lärare som under lång tid har utvecklat

metoder som faktiskt fungerar. Det är också detta som ”evidence informed” vill bidra till. Det är inte något försök att göra det här medvetet otydligt. Däremot har det funnits ett problem i översättningarna av de här olika begreppen.

Vi står såklart bakom de här slutsatserna och vill att vi ska fortsätta, vilket innebär ”evidence informed”. Men vi kompletterar detta uttryck med ”evidensbaserad”.

Jag tror att detta i hög utsträckning är en missuppfattning om begreppen. Vi kan mycket väl tänka oss att skicka in en förändrad översättning av detta om det skulle behövas. Jag skulle dock verkligen säga att detta är ett sätt att lyfta upp en del av det som varje lärare och forskollärare sysslar med i det praktiska – metoder som faktiskt fungerar i det verkliga livet. Så skulle jag vilja tolka det hela.

Anf. 76 MATS WIKING (S):

Ordförande! Tack, statsrådet, för beskrivningen! Som jag uppfattar statsrådets beskrivning är det evidensbaserad verksamhet. Så uppfattar vi socialdemokrater det också, utifrån den beskrivning som statsrådet ger i det här rummet.

Vi kommer i så fall att anmäla en avvikande uppfattning, eller ett tillägg till motiveringen i slutsatserna. Efter stycket där regeringen välkomnar att frågan om hur en stark evidensbas för politiska beslut inom utbildningen lyfts kommer vi att tillägga följande:

Regeringen avvisar därmed förändringar i språkbruket från evidensbaserad till evidensinformerad.

Vi vill vara tydliga med att vi från Sveriges sida menar att vi inte använder ”evidensinformerad” utan att vi använder ”evidensbaserad”. Vi vill ha ett sådant tillägg där.

Anf. 77 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Vi vill också anmäla en avvikande ståndpunkt här. Jag tycker inte att det här har blivit tillräckligt tydligt. Vi tycker också att det är viktigt att utbildningsreformer baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet, men man kan inte ersätta det med begrepp som ”evidensinformerad”.

Anf. 78 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Jag delar verkligen helt och hållet den uppfattningen, och jag är verkligen ledsn över att det har blivit så här rörigt. Det finns ingen annan synpunkt från den svenska regeringen. ”Evidensinformerad” är ett sätt att utveckla ”evidensbaserad” just för att det finns andra sätt att nå hur utbildning på bästa sätt ska ges.

Anf. 79 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Förlåt, men det är faktiskt under all kritik, tycker jag, att vi inte kan få ett ordentligt underlag om vad det är för godkännande av slutsatser som regeringen tänker ställa sig bakom.

Jag vill säga som Mats Wiking här att om det är så att ”evidensinformerad” betyder att man baserar detta på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, har vi Socialdemokraterna verkligen inget problem med att använda också beprövade erfarenheter. Problemet är att

vi inte riktigt känner att vi kan lita på att det faktiskt är det som rådsslutsatserna betyder, eftersom vi har fått så olika information och det har stått en sak i den svenska texten och sedan har vi fått en engelsk version. I det här läget ska vi alltså bara lita på statsrådets bedömning av detta.

Jag skulle nog vilja hävda att vi inte känner oss redo att godkänna de här slutsatserna förrän det är ordentligt utrett vad det är som faktiskt ligger på bordet och vad de faktiskt kommer att innebära. Utifrån det perspektivet blir det nog så att vi lämnar en avvikande ståndpunkt. Det handlar mer om en icke-tilltro till hanteringen. Som sagt har vi inte något större problem med "evidensbaserad", vetenskaplig grund där man också plockar in beprövad erfarenhet, men vi lutar inte riktigt på och kan inte riktigt känna att det faktiskt är vad de här rådsslutsatserna handlar om.

Vi anmäler en avvikande ståndpunkt, för vi känner oss inte trygga med vad det är för slutsatser som regeringen faktiskt tänker ställa sig bakom.

Anf. 80 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Jag kan bara kort tillägga att oavsett vilken term som används definieras begreppet i punkt 7 som insamling i kombination med utvärdering av flera tillförlitliga informationskällor, inbegripet bästa tillgängliga och mest relevanta evidens från forskning och data som ett steg i att förbättra politik och praxis på utbildningsområdet, och det är det som vi utgår från. Detta går inte emot vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, det vill säga den metod som vi använder i Sverige i dag.

Anf. 81 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för klargörandet. Från Miljöpartiets håll är vi oroliga för att man sänker förväntningarna på kvaliteten för forskning kring utbildningspolitiska reformer eller utbildningsvetenskapliga forskningsmetoder med mera. Vi tycker nog att det har varit lite oklart hur det kan påverka fördelningen av forskningsmedel. Områden beskrivs som "evidensinformerade" i stället för "evidensbaserade".

Eftersom det är det talade ordet som gäller och vi har fått dessa förklaringar kring syftet känner jag dock att jag kan lyfta fram den oron bara som ett medskick. Med hänsyn till det som togs upp kring förskolepedagogik med mera vill jag inte anmäla en avvikande ståndpunkt, utan jag redogör bara för i vad vår oro ligger.

Anf. 82 ORDFÖRANDE:

Då kan jag konstatera att det finns en avvikande ståndpunkt från Socialdemokraterna i enlighet med vad som har framförts av Mats Wiking och Matilda Ernkrans och en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet i enlighet med vad som har framförts av Andrea Andersson Tay.

Med det kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Artificiell intelligens inom utbildning: att kombinera teknisk innovation med utbildning av god kvalitet för alla. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 83 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr ordförande! Nästa fråga handlar om de utmaningar som finns inom EU:s medlemsstater när det gäller AI inom utbildning. I bakgrundsunderlaget från det belgiska ordförandeskapet lyfts ett par frågeställningar. Det handlar om hur nationella utbildningssystem kan förberedas för de utmaningar som kommer av AI. Det handlar också naturligtvis om att ta till vara de möjligheter som ges på bästa sätt. Det handlar också om hur AI påverkar de nationella utbildningssystemen och om vilka åtgärder som kan vidtas på europeisk nivå i samråd med medlemsstaterna för att på bästa sätt utnyttja fördelarna med AI inom utbildning samtidigt som kvalitet inom utbildning för alla säkerställs.

Anf. 84 ANNA LASSES (C):

Jag vill anmäla den avvikande ståndpunkt som vi anmälde redan på utbildningsutskottets möte. Vi upplever att regeringen ser riskerna före möjligheterna med AI. Därför har vi anmält en avvikande ståndpunkt.

Artificiell intelligens är ett teknikområde som förmodas ändra förutsättningarna i grunden för vårt sätt att leva men också för vårt sätt att undervisa och vad som är rätt kunskaper att förmedla i skolan. Europa kan välja att bejaka utvecklingen eller halka efter.

Vi menar att Sveriges ståndpunkt bör reflektera möjligheterna med AI snarare än att måla upp baksidor och risker, och nu är det tvärtom. Med detta sagt är det självklart att man även ska se konsekvenserna av detta. Det är alltså inte en naiv hållning, utan det handlar mer om utgångsperspektivet.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en avvikande ståndpunkt från Centerpartiet i enlighet med vad Anna Lasses har framfört.

I övrigt finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Jag konstaterar att ingen har något att tillägga när det gäller dagordningspunkt 11, Övriga frågor. 11 d, En europeisk examen, och 11 f, Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram.

Vi tackar för informationen.

Därmed tackar vi statsrådet Lotta Edholm med medarbetare för deltagande i dagens EU-nämndsmöte.

§ 3 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor
Socialminister Jakob Forssmed
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 23–24 november 2023
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 13–14 maj 2024

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar socialminister Jakob Forssmed med medarbetare varmt välkomna.

Finns det något att säga om återrapporten? Nej.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Slutsatser om arvet från Europaåret för ungdomar 2022. Det är en beslutspunkt.

Anf. 87 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Ordförande! Jag tackar nämnden för möjligheten att komma hit!

Detta gäller alltså ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser om arvet från Europaåret för ungdomar 2022. Ordförandeskapet har presenterat ett utkast till rådsslutsatser om hur lärdomar och erfarenheter från Europaåret 2022 kan tas vidare och användas för att utveckla ungdomspolitikerna inom EU. Utkastet till rådsslutsatser ska ses mot bakgrund av EU-kommissionens meddelande om Europaåret för unga 2022.

Rådsslutsatserna välkomnar kommissionens ambition att ta vidare åtgärder inom två nyckelområden. Det första området syftar till att ge ungdomar ett starkare inflytande i EU:s beslutsfattande. Åtgärderna inom det andra området syftar till att adressera frågor inom fem politikområden som unga själva identifierat som särskilt viktiga under Europaåret för unga.

I utkastet till rådsslutsatser uppmuntras medlemsstaterna och kommissionen bland annat att inrätta en expertgrupp som ska utforska införandet av konkreta instrument på EU-nivå för att integrera ett ungdomsperspektiv i politikområden som berör unga. Ett sådant förfarande kan benämnas ungdomskontroll eller ungdomstest.

Därutöver uppmuntras medlemsstaterna och kommissionen att stärka kvaliteten och synligheten för EU:s ungdomsdialog.

Med detta går jag över till att samråda om regeringens ståndpunkt. Ledamöterna har fått ta del av regeringens förslag till ståndpunkt skriftligen. Vill ni att jag läser upp förslaget? Nej. Finns det frågor?

Anf. 88 LOUISE THUNSTRÖM (S):

Ordförande! Tack, statsrådet, för den snabba informationen! Jag hann nästan inte med när jag bläddrade i mina papper.

Som ni kan se anmälde vi under kulturutskottets möte en avvikande ståndpunkt, och den står vi fast vid. Det handlar om att särskilt beakta hbtqi-ungdomars särskilda utsatthet i Europa.

Regeringen uttrycker på flera sätt att hbtqi-personers rättigheter är en viktig fråga, och regeringen har också tagit initiativ. Man kan läsa på regeringens hemsida att nya krafttag ska tas. Det är mycket bra och välkommet, men jag menar att denna ambition måste följa med i alla sammanhang, inte minst i de europeiska.

Vi vet att hbtqi-ungdomars utsatthet är stor i Europa, och på vissa platser växer utsattheten. Att Sverige tar på sig ledartröjan i dessa frågor och också driver den ståndpunkt som man har här hemma tydligt i Europa hade varit mycket välkommet. Därför anmäler vi en avvikande ståndpunkt när det gäller texten.

Anf. 89 ANNA LASSES (C):

Herr ordförande! Jag ska inte upprepa något. Vi håller också fast vid vår avvikande ståndpunkt med samma motivering som redan nämnts.

Anf. 90 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Även vi i Miljöpartiet håller fast vid den avvikande ståndpunkt som har nämnts och motiverats.

Anf. 91 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Vi står också bakom den avvikande ståndpunkten.

Anf. 92 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Jag kör samma fråga här som jag har ställt till några andra statsråd. Jag ska inte fortsätta i all oändlighet, men det är ändå högst aktuellt.

Det gäller det faktum att regeringen tillsammans med Sverigedemokraterna var väldigt tydliga i att rösta nej till La Hulpe-deklarationen, som är icke bindande. Kommissionen och Europaparlamentet och även Danmark, Finland, Tyskland, Italien – alla länder utom Sverige och Österrike – röstade ja till den icke bindande deklarationen, som handlar om de 20 dimensionerna i EU:s arbete med den sociala pelaren.

Jag har en fråga till statsrådet när det gäller de olika ärenden som statsrådet kommer med till EU-nämnden. Vad är skillnaden? Hur kommer det sig att man röstar nej till en icke bindande deklaration på dessa områden och sedan kommer tillbaka hit till riksdagen och EU-nämnden med rådsslutsatser som ska godkännas och rekommendationer som ska antas – åtaganden som ju är mycket mer långtgående för regeringen än att ställa sig bakom en icke bindande deklaration? Hur hänger detta ihop? Det är min fråga.

Det ska till exempel inrättas ungdomskontroll. Vi har ingenting att säga i sak när det gäller denna ståndpunkt förutom att vi håller fast vid vår tidigare avvikande ståndpunkt, som Louise föredömligt har föredragit.

Det handlar mer om den övergripande frågan. Det är inte så lätt för oss i oppositionen att förstå hur regeringen tänker.

Anf. 93 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Jag tackar vice ordföranden och övriga ledamöter för frågor och synpunkter.

Vad gäller vice ordförandens fråga får ett statsråd som är ansvarigt för frågan återkomma. Jag har inte den djupa kunskap som behövs för att kunna förklara överväganden kring detta, men jag är säker på att det finns fullgoda sådana att redovisa för nämnden om så önskas.

Vad gäller synpunkterna i övrigt är det vår uppfattning att hbtqi-perspektivet inbegrips i de formuleringar som finns i det som har lagts fram. Där vidhåller vi vårt förslag till ståndpunkt.

Anf. 94 ORDFÖRANDE:

Jag uppfattar att det finns en likalydande, upprepande avvikande ståndpunkt, som framfördes i kulturutskottet den 19 mars, anmäld från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet.

I övrigt konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Slutsatser om de europeiska och internationella politiska dagordningarna om barn, ungdom och barns rättigheter. Det är en beslutspunkt.

Anf. 95 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! I rådsslutsatserna uppmuntras medlemsstaternas bland annat att eftersträva synergier och mer politisk enhetlighet gällande barn-, barnrätts- och ungdomspolitik. Medlemsstaterna uppmanas därtill att stärka befintliga plattformar och verktyg som främjar barns och ungas aktiva och meningsfulla deltagande i beslutsprocesser.

Kommissionen uppmanas bland annat att säkerställa synergier mellan EU:s strategi för barnets rättigheter och EU:s ungdomsstrategi.

Regeringen har under förhandlingarna bland annat verkat för att tydliggöra dessa synergier när det gäller en mer sammanhållen barnrätts- och ungdomspolitik och vad sådana synergier skulle medföra.

Med detta går jag över till att samråda om regeringens ståndpunkt. Nämnden har fått ta del av förslaget till ståndpunkt skriftligen. Vill ni att jag läser upp den? Nej. Jag avvaktar frågor.

Anf. 96 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, som vi har fått skriftligen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Resolution om politiken för ungdomsarbete i ett Europa som ger egenmakt. Det är en beslutspunkt.

Anf. 97 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Den engelska titeln lyder Resolution on youth work policy in an empowering Europe. Rådsresolutionen belyser vikten av kvalitativt ungdomsarbete som ett verktyg för att stödja barn och unga i deras utveckling mot självständighet och vuxenliv och för att främja goda levnadsvillkor för unga. Begreppet ungdomsarbete syftar i svensk kontext främst på det arbete som sker inom ramen för den öppna kommunala fritidsverksamheten.

Medlemsstaterna och kommissionen uppmanas bland annat att undanröja hinder för att unga med färre möjligheter ska ha möjlighet att delta i ungdomsverksamhet samt att alla unga ska vara delaktiga i utformandet av aktiviteter och miljöer för ungdomsverksamhet.

Regeringen har verkat för att ungdomsgruppens heterogenitet ska beaktas och att unga ska kunna vara delaktiga och inkluderas utifrån sina olika förutsättningar, önskemål och behov. Därtill har regeringen verkat

för att de nationella befogenheterna på ungdomsområdet ska respekteras och att resolutionen ska ta hänsyn till att ungdomsarbete styrs och organiseras på olika sätt och på olika nivåer i medlemsstaterna.

Med detta går jag över till att samråda om regeringens ståndpunkt, som finns skriftligt.

Anf. 98 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Vi har ingenting att säga i sak när det gäller själva ställningstagandet, men jag har däremot en vädjan och ett medskick till regeringen och dem som sköter översättningen av det som vi ska ta ställning till.

Det står ”rådsresolutionen om politiken för ungdomsarbete”. Det är svårt att förstå vad detta innebär på svenska, för det handlar egentligen inte om det utan om en rådsresolution för dem som arbetar med ungdomar. Min vädjan handlar om att det kanske är bra att jobba lite extra med den svenska översättningen.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Slutsatser om inkluderande samhällen för ungdomar. Även det är en beslutspunkt.

Anf. 100 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Syftet med rådsslutsatserna är att belysa betydelsen av att alla unga, särskilt unga med färre möjligheter, ska ha möjlighet att åtnjuta sina rättigheter, ha tillgång till goda levnadsvillkor och vara delaktiga i samhällsbygget.

I utkastet till rådsslutsatser uppmuntras kommissionen och medlemsstaterna bland annat att förbättra integreringen av ett ungdomsperspektiv i alla politikområden som berör unga, exempelvis genom att tillämpa förslaget om ett så kallat EU-ungdomstest. Kommissionen uppmuntras bland annat att göra EU:s ungdomsprogram Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren mer inkluderande, särskilt genom att möta behoven hos unga med färre möjligheter.

Med detta går jag över till att samråda om regeringens ståndpunkt, som skickats ut skriftligen.

Anf. 101 ANNA LASSES (C):

Herr ordförande! Jag har absolut inga invändningar. Detta är jättebra.

Vi hade en diskussion tidigare i dag just om begreppet begränsade möjligheter eller färre möjligheter. Jag har lärt mig något nytt i dag om vad det innebär. Jag vill bara kontrollera: Är färre möjligheter fullständigt ekvivalent med begränsade möjligheter?

Anf. 102 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Ja.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Har statsrådet något att tillägga?

Anf. 104 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):
Nej, inte mer än att vi naturligtvis arbetar för att förbättra alla översättningar av olika typer av europeiska begrepp.

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:
Vi önskar lycka till i den delen.
I övrigt konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.
Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Uppföljning av resultaten av EU:s ungdomskonferens den 2–5 mars 2024 i Gent. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 106 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):
Herr ordförande! Vid rådets möte kommer en riktlinjedebatt att hållas om uppföljningen av EU:s ungdomskonferens. Spanien, Belgien och Ungern ingår i den så kallade ordförandeskapstrion och arbetar tillsammans för att genomföra den tionde cykeln i EU:s ungdomsdialog. Trion har fokuserat arbetet under cykeln på ungdomsmål nummer 3, Inkluderande samhällen, vilket även var temat för den ungdomskonferens som hölls i Gent.

Fokus för riktlinjedebatten väntas ligga på hur EU:s ungdomsdialog kan stärkas genom förbättrad uppföljning och återkoppling till unga om vad deras rekommendationer har resulterat i. Diskussionen väntas även handla om hur medlemsstaterna skulle kunna implementera de förslag till åtgärder för mer inkluderande samhällen för ungdomar som EU:s ungdomskonferens resulterade i.

Med detta går jag över till att samråda om regeringens ståndpunkt, som skickats ut skriftligen.

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:
Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.
Vi går vidare till dagordningspunkt 11 a–c, Övriga frågor, Ungdomsfrågor.

Anf. 108 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):
Jag har inget särskilt att lyfta upp här, om inte nämnden har några frågor.

Anf. 109 MATILDA ERNKRANS (S):
Ordförande! Det kommer att lämnas information om det kommande ungerska ordförandeskapets arbetsprogram. Jag antar att ni kanske inte har fått del av denna information, men om ni har det vore det spännande att höra vad ni tror att det kommer att röra sig om.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:
Har ni någon information om det ungerska ordförandeskapet?

Anf. 111 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):
Nej, det har vi inte.

Anf. 112 ORDFÖRANDE:
Vi tackar för informationen.

2023/24:37
8 maj

§ 4 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor
Socialminister Jakob Forssmed
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 23–24 november 2023
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 13–14 maj 2024

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt 15, Resolution om EU-arbetsplanen för idrott (1 juli 2024–31 december 2027). Det är en beslutspunkt.

Anf. 114 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Planen föreslås gälla från den 1 juli 2024 till den 31 december 2027. I planen anges tre övergripande prioriteringar: integritet och värderingar inom idrotten, den socioekonomiska dimensionen och idrottens hållbarhet samt deltagande i idrott och hälsofrämjande fysisk aktivitet.

I utkastet till rådsresolution uppmanas medlemsstaterna bland annat att delta i genomförandet av EU-arbetsplanen och vid behov bidra med sin sakkunskap och erfarenhet till de olika arbetsformaten.

Kommissionen uppmanas bland annat att bidra till en evidensbaserad politik i EU och dess medlemsstater, särskilt genom stöd till att genomföra insatser för ömsesidigt lärande, skapande av verktyg för utbyte av god praxis och data mellan medlemsstaterna och berörda parter och, när så är lämpligt, genom studier och undersökningar.

Idrottsrörelsen och andra intressenter uppmanas att samarbeta med medlemsstaterna och kommissionen i genomförandet av EU-arbetsplanen och bidra med sin sakkunskap och erfarenhet till de olika arbetsformaten.

Nu går jag över till att samråda om regeringens ståndpunkt, som skickats ut skriftligen.

Anf. 115 MATILDA ERNKRANS (S):

Jag vill bara ställa en fråga med tanke på att det här är en arbetsplan som tar vid där den tidigare slutar. Om jag har förstått det rätt är det en liknande inriktning som i den nu gällande arbetsplanen. Jag tyckte också att statsrådet sa det.

Det jag tycker har blivit alltmer offentligt känt och uppmärksammat är tyvärr det här med matchfixning. Kan statsrådet säga någonting ytterligare om det? Finns det nya initiativ på det området, eller är det bara ett fortlöpande arbete? Det är ju någonting som absolut inte ska förekomma inom idrotten.

Anf. 116 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Jag bedömer att de initiativen inte blir tydliga i arbetsplanen utan att de kommer att behöva redovisas under hand när man arbetar med detta.

Men det har skett en stor förflyttning bland de europeiska länderna vad gäller Macolinkonventionen och tillträdet till den, vilket är väldigt bra. Det jobbar vi också med i Sverige, för positionen att alla skulle ansluta sig gemensamt har ju inte fungerat. I stället har medlemsländerna gjort det vart och ett för sig, vilket nu gör att snart sagt varje medlemsland har

tillträtt eller kommer att tillträda. Det är utmärkt, och det är bra att det här finns med. Vi kommer att behöva arbeta mycket med detta också på den europeiska nivån, är min bedömning.

2023/24:37
8 maj

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Därmed går vi till dagordningspunkt 16, Slutsatser om den egenorganiserade idrottens bidrag till att stödja aktiva och hälsosamma livsstilar i Europeiska unionen. Det är en beslutspunkt.

Anf. 118 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

I rådsslutsatserna uppmanas medlemsstaterna bland annat att främja och stödja insatser som främjar utövande av egenorganiserad idrott som ett sätt att uppmuntra livslång fysisk aktivitet och idrott bland befolkningen.

Kommissionen uppmanas bland annat att möjliggöra diskussioner på europeisk nivå om initiativ och goda exempel så att offentliga myndigheter och idrottsorganisationer kan samarbeta med individer som deltar i egenorganiserad idrott.

Idrottsrörelsen och andra relevanta intressenter uppmanas bland annat att fortsätta samarbeta med offentliga myndigheter i utvecklingen av idrottspolitiska insatser som svarar upp mot alla former av idrottsutövning, inklusive egenorganiserad idrott.

Med det går jag över till att samråda om regeringens ståndpunkt, som finns utskickad skriftligt.

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vidare till dagordningspunkt 17, Frivilligarbetarnas roll inom den europeiska idrotten. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 120 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Inför detta möte och den riktlinjedebatt som kommer att hållas om frivilligarbetarnas roll inom den europeiska idrotten har det belgiska ordförandeskapet presenterat ett diskussionsunderlag.

Utgångspunkten för debatten är att idrottsrörelsen i Europa i hög grad är beroende av ideellt engagemang. Ideellt engagemang spelar en avgörande roll bland annat genom att främja deltagande och social inkludering.

Det finns vissa utmaningar med ideellt engagemang i idrotten som bland annat handlar om brist på personer som är intresserade av att engagera sig ideellt, särskilt i vissa grupper.

I diskussionsnoten ställs också två frågor som de närvarande ministrarna ombeds att tala kring.

Den första frågan handlar om vilka åtgärder medlemsstaterna genomför för att uppmuntra ideellt arbete inom idrottsområdet på lokal, regional och nationell nivå med särskilt fokus på dem som tenderar att vara mindre involverade.

Den andra frågan handlar om vilka hinder som finns på nationell och europeisk nivå som avskräcker från ideellt arbete inom idrotten samt hur dessa hinder kan tas bort för att bättre involvera frivilligarbetare och om vad som kan göras på europeisk nivå för att lösa detta.

Med det går jag över till att samråda om regeringens ståndpunkt, som finns utskickad skriftligt.

Anf. 121 LOUISE THUNSTRÖM (S):

Majoriteten av våra svenska idrottsföreningar drivs ju helt eller till övervägande del av ideella krafter. Det är liksom det hela vår modell bygger på, så detta är jätteintressant och jätteviktigt.

Vi vet också att vi har ett sviktande underlag av människor som vill engagera sig. Vi har också problem med till exempel anläggningar, som jag tror att vi har diskuterat tidigare.

Min fråga gäller vilka exempel som regeringen avser att lyfta fram. Vilka svenska exempel avser regeringen att lyfta fram för att öka det ideella erfarenhetsutbytet? Jag är intresserad av att höra lite om dem.

Anf. 122 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Det är en väldigt bra fråga, tycker jag.

Vi har ju som ledamoten pekar på en hög grad av ideellt engagemang i Sverige. Bland annat kommer vi att lyfta fram det arbete som Sisu Idrottsutbildarna gör för att utbilda fler ledare.

Vi kommer också att lyfta fram det nya initiativ som regeringen har tagit till att tillföra medel för volontärsamordning, alltså att matcha volontärer med ideella organisationer i behov av ideella krafter.

Vi kommer också att lyfta fram synergier av att satsa mer på idrott för äldre med att det också möjliggör en utökad av pool av personer att rekrytera ideella krafter ur, vilket vi ser exempel på i Sverige nu med våra nya initiativ inom idrott för äldre. Det leder också till ett ökat inflöde av ideella krafter.

Det är några av de saker som vi kommer att nämna.

Anf. 123 ORDFÖRANDE:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vidare till dagordningspunkt 18, Övriga frågor och punkterna c till e. Det är information.

Anf. 124 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Under Övriga frågor väntas bland annat en fråga om konsekvenserna av Rysslands anfallskrig för den ukrainska idrottssektorn. Ukrainas tillförordnade minister för ungdoms- och idrottsfrågor och Ukrainas biträdande minister för ungdoms- och idrottsfrågor väntas delta vid denna dagordningspunkt, och jag kommer förstås med stort intresse att notera den information som kommer att lämnas i denna fråga på mötet. Vid behov avser jag vid rådets möte att välkomna att punkten tas upp och understryka Sveriges stöd till Ukraina.

Utöver det har jag inget att särskilt lyfta fram här.

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen.

Därmed har vi kommit till vägs ände. Jag tackar statsrådet Jakob Forssmed med medarbetare för deltagandet i dagens EU-nämnd och önskar en trevlig vårhelg när den inträder.

2023/24:37

8 maj

Anf. 126 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Tusen tack till presidiet och ledamöterna och detsamma till er!

§ 5 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor
Kulturminister Parisa Liljestränd
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 23–24 november 2023
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 13–14 maj 2024

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar kulturminister Parisa Liljestränd med medarbetare varmt välkomna till dagens EU-nämndssammanträde.

Vi börjar med återrapport från mötet i rådet. Finns det något att muntligen tillägga till det skriftliga?

Anf. 128 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Mötet hölls i Bryssel den 23–24 november. Det leddes av Spaniens kulturminister.

Under mötet godkände rådet slutsatser om att stärka den kulturella och kreativa dimensionen i den europeiska dataspelssektorn.

Det hölls också en riktlinjedebatt om att förbättra arbetsvillkoren för konstnärer och andra kulturskapare. I den debatten höll jag ett anförande som fokuserade på vikten av en aktiv diskussion om utmaningar för sektorn på europeisk nivå, vikten av den konstnärliga friheten och vikten av rimlig ersättning till kulturskapare inom de kulturella och kreativa branscherna.

Flera medlemsstater och kommissionen uttalade sig positivt om den rapport med uppmaningar till kommissionen gällande konstnärers arbetsvillkor som Europaparlamentet har antagit.

En fullständig rapport har lämnats till nämnden, och den hänvisar vi till för mer detaljer.

Anf. 129 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för återrapporten.

Då går vi in på dagordningspunkt 12, Slutsatser om stöd till influerare som skapare av onlineinnehåll. Det är en beslutspunkt.

Anf. 130 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Det belgiska ordförandeskapet har föreslagit rådsslutsatser om hur medlemsstaterna och EU-kommissionen kan stödja en mer ansvarstagande och hållbar digital miljö för så kallade influerare och deras följare.

Regeringen har välkomnat slutsatserna och anser att ämnet är angeläget i ljuset av den snabba utvecklingen på det här området.

I slutsatserna uppmanas medlemsstaterna och EU-kommissionen bland annat att på ett lättillgängligt sätt informera om relevant lagstiftning samt att stödja ökad medvetenhet om etiska frågeställningar och medie- och informationskunnighet. Rådsslutsatserna innehåller inga bindande bestämmelser.

Regeringen har under förhandlingarna fått gehör för att bland annat undvika kostnadsdrivande förslag och säkerställa att subsidiaritets-

Anf. 131 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Vi har ingen annan synpunkt än att Sverige ska ställa sig bakom detta. Men jag vill ändå ta tillfället i akt.

Rådsslutsatserna uppmanar medlemsstaterna att bland annat analysera vilka befintliga regler som redan gäller, informera om dem och hitta lämpliga former för tillsyn. Min fråga är hur regeringen avser att ta det här vidare.

Inte minst i ljuset av senare tids uppmärksamhet kring detta är det väl faktiskt så att influerare och onlineanvändare behöver ta ansvar för vad det är man sprider och hur man sprider det och att man faktiskt har en roll i det här systemet och behöver följa gällande regler.

Det kanske till och med är så att regeringen utifrån de här rådsslutsatserna funderar på om man ska vidta några nya initiativ? Jag tänkte passa på att ställa den frågan när det här är uppe.

Anf. 132 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Det här är ju superspännande och intressant och viktigt på alla sätt och vis.

Jag håller också med om det som står. Jag har bara en fråga.

Vi har influerare och dem som är på nätet, och sedan har vi AI-genererade influerare. Är det med i diskussionerna hur man ska förhålla sig till AI-genererade influerare?

Anf. 133 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Tack för frågorna!

För att svara på den första frågan när det gäller regler och hur vi ska förhålla oss till dem ska jag säga att det har varit viktigt för regeringen att markera att rådsslutsatserna inte innehåller några nya regler som kommer att påverka influerare specifikt.

Däremot är det klart att vi behöver ha mycket större fokus på MIK-frågorna på generell nivå. Regeringen ser också ett behov av att öka kunskapsnivån generellt i befolkningen kring medie- och informationskunnighet. Det tror vi att vi behöver göra över tid. Vi ser behovet av det i alla åldrar.

Det är därför vi har givit ett uppdrag till Mediemyndigheten att jobba med medie- och informationskunnighet. Det är ett flerårigt uppdrag som också har en särskild pott pengar riktat till sig som egentligen utgår från att vi behöver höja lägstanivån, om man så säger, för medie- och informationskunnighet på generell nivå för att kunna bygga motståndskraft.

Det handlar naturligtvis om motståndskraft mot all typ av information eller snarare desinformation och också om att kunna, så att säga, söka bland källor, förstå ursprung och bakgrund till informationsflöden och så vidare. Det är en stor del av det arbete som vi lägger vikt vid och som också spelar roll när det gäller den nationella kompetensen i detta.

När det gäller AI-genererade influencers är det inget som ingår inom ramen för det här uppdraget. Däremot är det klart att detta är en fråga som faller in under det som jag precis berättade om när det gäller medie- och informationskunnighet på generell nivå.

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Då går vi till dagordningspunkt 13, Slutsatser om att stärka de kulturella och kreativa sektorerna genom datadriven publikutveckling. Det är en beslutspunkt.

Anf. 135 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Det belgiska ordförandeskapet har föreslagit rådsslutsatser om datadriven publikutveckling för de kulturella och kreativa sektorerna. Rådsslutsatserna pekar på behovet av att uppmuntra de kulturella och kreativa sektorerna att utveckla sätt och metoder för att bättre förstå publikbeteenden. Det kan vara till exempel genom att utnyttja datadriven publikanalys och den typen av utveckling.

Vidare understryks behoven av sektorernas kapacitet att utnyttja och utveckla datadriven publikanalys. Vikten av att dela erfarenheter och goda exempel mellan aktörer från medlemsstaterna på hur datadriven publikutveckling kan främjas understryks särskilt. Samtidigt lyfts vikten av att respektera upphovsrättsliga regelverk och regelverk om den personliga integriteten när data insamlas och också nyttjas för publikutveckling.

I slutsatserna uppmanas EU-kommissionen att undersöka möjligheten att främja datadriven publikutveckling genom befintliga stödprogram, och i förhandlingarna har regeringen särskilt drivit på att rådsslutsatserna ska vara tydliga och stringenta och att inga kostnadsdrivande förslag ska förekomma samt att den nationella kompetensen på kulturområdet ska respekteras.

Med det avser regeringen att ställa sig bakom ett godkännande av rådsslutsatserna och betona att de på ett konstruktivt sätt lyfter vikten av att bredda kunskapen om publikutveckling och därmed också arbeta med att sprida kulturutbudet till fler och även till nya grupper i samhället.

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Då går vi till dagordningspunkt 14, Förbereda de kulturella och kreativa sektorernas framtid för den artificiella intelligensens (AI) tidsålder. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 137 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Det belgiska ordförandeskapet har avisat en riktlinjedebatt om att förbereda de kulturella och kreativa sektorernas framtid för den artificiella intelligensens tidsålder.

Inför denna riktlinjedebatt har ordförandeskapet kommit med ett underlag där medlemsstaterna uppmanas berätta om sitt nationella arbete med AI och också reflektera över vad det kan krävas för insatser på EU-nivå.

Regeringen avser att välkomna den här riktlinjedebatten och även valet av tematik, som regeringen tycker är relevant.

I anförandet kommer regeringen att kort beskriva det nationella arbetet kring AI på ett övergripande plan och även beröra den ny tillsatta AI-kommissionens arbete. Vidare avser regeringen att beröra och lyfta

Kulturdepartementets specifika arbete med att kartlägga och följa utvecklingen på kultur- och medieområdet.

2023/24:37
8 maj

Regeringen kommer också att nämna det uppdrag som jag tidigare nämnde här, det vill säga uppdraget till Mediemyndigheten att genomföra en nationell satsning för stärkt medie- och informationskunnighet i en tid av artificiell intelligens och desinformation. Sverige kommer att betona att AI innebär utvecklingsmöjligheter för kulturskapare och företag inom de kulturella och kreativa branscherna men också betona vikten av rimliga ersättningar till kulturskapare. Att kunna stärka kulturskapares villkor ser vi som ett viktigt verktyg, i förlängningen även för den konstnärliga friheten.

Slutligen avser regeringen att välkomna diskussionen mot bakgrund av behovet av att bättre förstå effekterna av AI-utvecklingen för de kulturella och kreativa branscherna.

Anf. 138 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Nu tror jag att statsrådet egentligen svarade på min fråga, för jag undrade just vilka svenska initiativ på AI-området man tänkte lyfta. Ett stort tack för detta! Det här är naturligtvis otroligt viktigt för alla men kanske särskilt för dem som jobbar inom denna sektor.

Anf. 139 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då går vi avslutningsvis till dagordningspunkt 18, Övriga frågor – a och b.

Anf. 140 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Vi har ingenting att erinra om i fråga om denna information.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen. Vi tackar kulturministern med medarbetare för deltagande i dagens EU-nämnd.

Innehållsförteckning

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDE.....	1
Anf. 2 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDE.....	1
Anf. 4 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	1
Anf. 5 MATHIAS TEGNÉR (S).....	2
Anf. 6 ERIC WESTROTH (SD)	3
Anf. 7 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	3
Anf. 8 Statssekreterare CAROLINA LINDHOLM.....	4
Anf. 9 Kanslirådet LINDA BOLUND THORNELL	4
Anf. 10 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	4
Anf. 11 Kanslirådet LINDA BOLUND THORNELL	4
Anf. 12 MATHIAS TEGNÉR (S).....	4
Anf. 13 Kanslirådet LINDA BOLUND THORNELL	5
Anf. 14 MATHIAS TEGNÉR (S).....	5
Anf. 15 ORDFÖRANDE.....	6
Anf. 16 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	6
Anf. 17 MATHIAS TEGNÉR (S).....	6
Anf. 18 ORDFÖRANDE.....	6
Anf. 19 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	6
Anf. 20 ERIC WESTROTH (SD)	7
Anf. 21 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	7
Anf. 22 ORDFÖRANDE.....	7
Anf. 23 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	8
Anf. 24 ORDFÖRANDE.....	8
Anf. 25 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	8
Anf. 26 ORDFÖRANDE.....	8
Anf. 27 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	8
Anf. 28 BJÖRN WIECHEL (S)	9
Anf. 29 ANNA LASSES (C).....	9
Anf. 30 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	9
Anf. 31 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	9
Anf. 32 ANNA LASSES (C).....	10
Anf. 33 BJÖRN WIECHEL (S)	10
Anf. 34 JAN ERICSON (M).....	10
Anf. 35 ANNA LASSES (C).....	10
Anf. 36 REBECKA LE MOINE (MP).....	11
Anf. 37 BJÖRN WIECHEL (S)	11
Anf. 38 ORDFÖRANDE.....	11
Anf. 39 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	11

Anf. 40	Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	12
Anf. 41	ORDFÖRANDEN	12
Anf. 42	Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	12
Anf. 43	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 44	Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	13
Anf. 45	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 46	Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	13
Anf. 47	ERIC WESTROTH (SD)	13
Anf. 48	Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	13
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 50	Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	14
Anf. 51	REBECKA LE MOINE (MP)	14
Anf. 52	Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	14
Anf. 53	ORDFÖRANDEN	14
§ 2	Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor	15
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 55	Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	15
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 57	Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	15
Anf. 58	ANNA LASSES (C)	16
Anf. 59	ROBERT STENKVIST (SD)	16
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 61	ROBERT STENKVIST (SD)	16
Anf. 62	MATILDA ERNKRANS (S)	16
Anf. 63	ELIN NILSSON (L)	17
Anf. 64	ROBERT STENKVIST (SD)	17
Anf. 65	Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	17
Anf. 66	MATILDA ERNKRANS (S)	18
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 68	Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	18
Anf. 69	ANDREA ANDERSSON TAY (V)	19
Anf. 70	MATS WIKING (S)	19
Anf. 71	Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	19
Anf. 72	MATS WIKING (S)	20
Anf. 73	REBECKA LE MOINE (MP)	20
Anf. 74	MATILDA ERNKRANS (S)	20
Anf. 75	Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	20
Anf. 76	MATS WIKING (S)	21
Anf. 77	ANDREA ANDERSSON TAY (V)	21
Anf. 78	Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	21
Anf. 79	MATILDA ERNKRANS (S)	21
Anf. 80	Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	22
Anf. 81	REBECKA LE MOINE (MP)	22
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 83	Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	23

Anf. 84 ANNA LASSES (C).....	23
Anf. 85 ORDFÖRANDEN.....	23
§ 3 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor.....	24
Anf. 86 ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 87 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	24
Anf. 88 LOUISE THUNSTRÖM (S).....	24
Anf. 89 ANNA LASSES (C).....	25
Anf. 90 REBECKA LE MOINE (MP).....	25
Anf. 91 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	25
Anf. 92 MATILDA ERNKRANS (S).....	25
Anf. 93 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	25
Anf. 94 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 95 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	26
Anf. 96 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 97 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	26
Anf. 98 MATILDA ERNKRANS (S).....	27
Anf. 99 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 100 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	27
Anf. 101 ANNA LASSES (C).....	27
Anf. 102 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	27
Anf. 103 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 104 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	27
Anf. 105 ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 106 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	28
Anf. 107 ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 108 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	28
Anf. 109 MATILDA ERNKRANS (S).....	28
Anf. 110 ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 111 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	28
Anf. 112 ORDFÖRANDEN.....	28
§ 4 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor.....	29
Anf. 113 ORDFÖRANDEN.....	29
Anf. 114 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	29
Anf. 115 MATILDA ERNKRANS (S).....	29
Anf. 116 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	29
Anf. 117 ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 118 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	30
Anf. 119 ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 120 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	30
Anf. 121 LOUISE THUNSTRÖM (S).....	31
Anf. 122 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	31
Anf. 123 ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 124 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	31
Anf. 125 ORDFÖRANDEN.....	32
Anf. 126 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	32
§ 5 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor.....	33
Anf. 127 ORDFÖRANDEN.....	33
Anf. 128 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	33
Anf. 129 ORDFÖRANDEN.....	33
Anf. 130 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	33

Anf. 131	MATILDA ERNKRANS (S).....	34	2023/24:37
Anf. 132	ANNA LASSES (C).....	34	8 maj
Anf. 133	Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	34	<hr/>
Anf. 134	ORDFÖRANDE.....	35	
Anf. 135	Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	35	
Anf. 136	ORDFÖRANDE.....	35	
Anf. 137	Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	35	
Anf. 138	ANNA LASSES (C).....	36	
Anf. 139	ORDFÖRANDE.....	36	
Anf. 140	Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	36	
Anf. 141	ORDFÖRANDE.....	36	